СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК L. Ч. 246. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 28. листопаду 1942. No. 246. Jersey City, N. J., Saturday, November 28, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

„ДЕНЬ ПОДЯКИ" ЯК ДЕНЬ МОЛИТВИ ЗА ПЕРЕМОГУ

Не тільки в Злучених Державах, але теж і в Англії та інших краях, де тільки живуть американці, а властиво, де тільки ступає нога американського вояка, святковано торжественно сьогорічний День Подяки. Індика не забракло для американських вояків навіть в горячій Африці, чи в Індії, ні теж в холодній Ісляндії, чи на Алясці. Але не те було найважнішим, бо усіх думки, а зокрема молитви, були звернені до Всевишнього з проханням, щоб перемогти на те, щоб завести в світі кращий порядок і принести людству трівкий мир. Так виглядало святкування в Білому Домі, де відбулася небувала у тому домі релігійна відправа, що її започаткував президент Рузвелт, а яка тривала 30 мінут. Присутними були всі найвищі урядовці та достойники. Знову в Англії славна „Вестминстер Аббей", релігійна і національна святиня англійців, де коронують усіх королів, була цілковито завалена перший раз „чужинцями", себто американцями, що громадно прибули на відправу з нагоди „Тенксгівінг Дей", яку закінчили відспіванням пісні „Америка ди Бютіфол".

ЩЕ ОДИН СОЮЗОВИЙ ВІДДІЛ ВІДЗНАЧИВСЯ

Товариство Неп. Зач. Пр. Богородиці, відділ 145 У. Н. Союзу в Алтуна, Па., дістав від стейтового адміністратора „Посвідку Нагороди" за те, що 90% членів відділу купують воєнні бонди правильно кожного місяця. Більшість членів працює при залізничих варстатах Пенсилвенійської Залізниці.

ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ И РОСІЇ ВИРІШЕНІ В РИЗІ, КАЖЕ ШТРАСБУРГЕР

В польських політиків, а ще дотого й членів польського уряду на вигнанню, далі існує тільки Польща і Росія. Таке виходить між іншим із заяви польського міністра скарбу, Генрика Штрасбуґера, що прибув з Лондону до Злучених Держав. Заявив, що Польща мусить стати „сильною і здоровою" і „справді демократичною державою", сфедерованою з Чехословаччиною. Щодо відношення Польщі до Росії сказав таке:

„З Росією бажалиб ми в будуччині вдержувати якнайкращі сусідські звязки. Наші границі з совєтською Росією зістали означені в Ризьким договорі. Таке є становище польського уряду під проводом ген. Сікорского. Я є гордий, що в Ризькім договорі знаходиться теж і мій підпис".

Дня часопису „Нови Сьвят" ще й того замало, що сказав польський міністер. Він хоче ще „дискусії" над цей справою. Очевидно на те, щоб дізнатись, які є запевнення, що буде так, як цього собі польський уряд бажає. „Нови Сьвят" є за те, щоб Боже борони Польща не втратила „сходніх кресуф" і хоче ще перегнати в польськім шовінізмі Штрасбурґера і йому подібних „кресових" оборонців.

ЩО ПРОПОВІДУЮТЬ ПОЛЬСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ?

З Ціріху, Швайцарія, доносять про підпольну акцію в Польщі під націстівською окупацією. Між іншим цитують одну вступну статтю з часопису польських революціонерів, в якій читаємо таке: „Серед нас знайдуться люди, що не допустять до того, щоб по нас слід загинув; вони піднімуться до верхів національної гордости і слави, окуплених безчисленними чинами небувалої відваги, сильної віри і повної погорди до смерти та власної безпеки. Як цей день надійде, то доброю буде кожна метода, застосована до ворога. Вона нас заведе до перемоги і свободи. Не тратьте віри! Польща воскресне, мусить воскреснути!"

Хто дорожить свободою, той мусить хилити чоло перед такими людьми, що так люблять свій нарід і свій край і так сильно ненавидять ворога, що їм забрав волю. Але не можна забувати і того, що за точнісенько такі самі відозви і вчинки у Польщі вішали українських революціонерів... А чи вони бажали чого іншого як тої самої волі для українського народу як її цілком слушно бажають тепер польські революціонери для польського народу?

З НЕВЕЛИКОЇ ПАРОХІЇ 102 В АРМІЇ

„Ди Геральд Нюз", Пасейк, Ню Джерзі, з 23. листопаду подає про видвигнення пропамятної таблиці — Сервис Флеґ — в укр. прав. церкві, з церковною відправою і промовами о. Букати, мейора міста Пасейку та комішенерів. З цеї парохії пішло вже 102 хлопців до армії.

Совєтські Війська Продовжують з Успіхом Офензиву

ПОГИБ ЗА МОРЕМ КАПІТАН-УКРАЇНЕЦЬ

Евген Кузик, канадійський українець, що вступив охотником до Канадійської Повітряної Служби, а виїхав до Англії 25. вересня, де за відвагу і спосібности зістав піднесений до ранги капітана, згинув наслідком літакової катастрофи.

УКРАЇНЕЦЬ В МОНТРЕАЛЬСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Д-р М. Ревуцький, молодий канадійсько-український дентист, обняв посаду в департаменті дентистики в університеті МекҐіл в Монтреал, Квебек, Канада. Він дає лекції з обсягу оперативної дентистики та дентальної фармакольоґії, а також є демонстрантом в монтреальському загальному шпиталі в галузі витяґування зубів. Він теж переводить досліди праці над зубами немовлят з метою вишукати способи збереження дитячих зубів для забезпечення ліпшого здоровля дітей. Д-р Ревуцький є родом з Ґенору в Манітобі.

„ПРАКТИЧНА ЛЕКЦІЯ ПАТРІОТИЗМУ"

На ту тему находимо в польській ґазеті „Нови Сьвят" з 24. листопаду згадку про єпископську візитацію одного польського костела. Коли єпископ О'Браєн знайшовся в Захристії костела, то завважив, що є там американський прапор, але польського не було. На те єпископ сказав таке: „Ви поляки не потребуєте стидатись вашого походження". І наказав пароховн, щоби постарався теж і про польський прапор, що й сталося.

НОВИЙ ЛІКАР-УКРАЇНЕЦЬ

Є ним д-р Олександер І. Василенко, що студіював у Торонто, а ступінь доктора медицини одержав в травні б. р. Вписався в армію до медичного корпусу.

217 ХЛОПЦІВ В АРМІЇ З ПАРОХІЇ В РАЧЕСТЕР.

Укр. греко-кат. парохія в Рачестер, Н. Й. має вже 217 зірок на своїй „Сервис Флеґ", як це виявилось при посвячуванню.

„ПРОГРАМ ПОЛЬСКІ ЛЮДОВЕЙ"

Під таким наголовком зістав оголошений в Лондоні проєкт будучої „демократичної" Польщі. Кажуть, що його виготовило польське підпілля в Польщі, а до Лондону переслано тайним шляхом.

На протязі пять днів проти-німецької офензиви видали Совєти пять надзвичайних воєнних комунікатів, в яких подають про незвичайні свої успіхи, з яких виходить, що між Доном і Волгою попало в совєтську засідку до 300,000 німців. Далі Совєти твердять, що за ті дні німці втратили до 250,000 вояків, між якими є 114,000 вбитих і попавших в полон. Замітне є те, що Совєти повели офензиву не тільки під Сталінградом, але теж на півночі. До цього ще Совєти додають, що вони посуваються вперед і відбирають німцям позицію за позицією, не зважаючи на дуже сильний німецький спротив.

ПРОТИ ГАБСБУРҐІВ.

Департамент війни в порозумінню з департаментом стейту дав дозвіл на формування „австрійського леґіону" під проводом Отта Габсбурзького, найстаршого сина останнього австрійського цісаря. Отто далі претендує на австрійський престол. Тому проти нього піднялась опозиція, яка підносить, що „Габсбурґи це репрезентанти реакції й темноти", що вони для многих народів є „тим самим, що шибениці", та що „народи східньої Европи ніколи не згодяться на монархію Габсбурґів".

ПЯТЬДЕСЯТЬЛІТТЯ ПОЛЬСЬКОЇ СОЦ. ПАРТІЇ

Польські соціялісти повинніб відсвяткувати 50-ліття існування польської соціялістичної партії, який то ювилей припадає на цей місяць. Але треба би вшанувати теж і память Й. Пілсудского, а щодо цього панує у поляків тепер велике розбиття, то ледви, чи з цього що вийде.

НІМЦІ З МЕКСИКА І ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ—НА УКРАЇНУ

„Нови Сьвят" з 25. листопаду пише, що згідно з донесенням Вільно-Німецької Орґанізації в Мексико, націстівський уряд повів з Берліна аґітацію серед німецьких іміґрантів в Мексико і Полудневій Америці, щоб як тільки стане можливим вертали ці іміґранти до Німеччини, звідки будуть вислані на схід, на Україну, де їх ждуть величезні й знамениті господарства. В самім Мексико вже записалося 1,800 німців, що хотілиб вернутися до Европи. Уже навіть повибирали собі землі: одні на Волині й Поділю, а другі на Кримі чи над Чорним морем.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Американці Всі, Але Не Анґльо-Сакси

У видимім намірі піддержати занепадаючий воєнний настрій серед італійського населення, міністер пропаґанди італійського диктатора говорив оноді на радіо, що англьо-сакси видимо завзялися виперти Вісь з Африки навіки.

Що ворог Осі хоче викинути держави Осі тепер з Африки, це правда; чи на все, це покаже майбутнє. Коли фашистівський пропаґандист хотів сказати, що кампанію проти Італії й Німеччини в Африці ведуть бритійці на спілку з американцями, то він сказав правду. Та чи можна американців звати анґьо-саксами.

На чолі всіх аліянтських військ у Африці стоїть американський ґенерал з німецьким іменням: Айзенгавер, що колись відай означало рубача заліза. Адмірал американської фльоти має йменя: Нимиц, що відай є чеським з походження й означає не анґльо-сакса, а німця. Імення відомого американського летуна Рикенбекера, це відай колишнє німецьке йменя Рехенбах. А йменя американського адмірала Лейгі щиро айриське.

Однодневе донесення про розділ військових нагород подає анґльо-саські ймена: Гол, Джансон, Мозлі, Содерленд, але попри них: вірменське йменя Мілікіян, словінське Крузель, французьке Бутеліє, жидівське Московіц, ба й італійське де Люкка. Ще іншого дня подано вістку про відзначення вояка з українським іменням: Калакука.

І так при кожній нагоді. Теорія національної держави, що її нацисти підняли до вершка святости, не має найменшої основи в відношенні до Америки. Америка складається з добровільно обєднаних людей різних національних походжень. Правда, практичне життя заставляє їх уживати англійської мови в тій формі, що витворилася в Америці, але це їх ще не робить расовими анґльо-саксами.

Якби італійське бюро пропаґанди спиралося на здоровий розум і на правду, воно не робило би помилки, називаючи американців анґльо-саксами, як не робило би воно іншої помилки та не вважало би такого народу з різних національних елементів нездібним дати доброго прочухана тим народам, що в панічнім страху перед національною слабістю пробують свій народ скріпляти расовим очищенням.

ТАКИ "ЗРАДНИК"!

„Міґайлович таки зрадник", пишуть У. Щ. Вісти далі. І далі лають тих, що з ними в тому не погоджуються, пишучи таке: „Є, однак, в Америці люди, котрі завзято підтримують Міґайловича. Між ними знаходяться навіть — редактори „Свободи". Цікаве явище, правда?"

Ще й питають нас, звідки і від кого ми отримали інформації про „героя" Міґайловича, та чому ми називаємо народними діячами — зрадників, що „вислуґуються крівавому Гітлерови". При тому покликуються навіть на статті військового знавця Генсона Болдвина в часописі „Ню Йорк Таймс", з яких ніби виходилоб, що ген. Міґайлович, провідник сербських четніків у боротьбі з німецькими та італійськими окупантами, накладає з ворогами як зрадник, чого там нема, бо Болдвин якраз виправдує конечну потребу таких акцій, якщо вони заіснували.

Таким чином маємо знову до діла з ще одним большевицьким крутійством та з ще одною акцією, що іде на шкоду воєнним змаганням Аліянтів. Очевидно, що ми не маємо ніяких своїх інформацій, а даємо віру тим джерелам, які визнає вашинґтонський уряд за віродостойні. Для нас важне те, що подають комунікати Бюра Воєнних Інформацій. Звідки бере відомости комуністична пропаґанда, не знаємо, але догадуємось. Ми віримо тому, що пише Генсон Болдвин, бо він пише на підставі обєктивних інформацій, одержаних з Вашинґтону. Як такий він стверджує, що в Юґославії є крівава розправа з Гітлером, але є теж і крівава внутрішня боротьба, викликана „партизанами", яких У. Щ. Вісти величають „героями". Ось тих „партизан", пише Болдвин, „названо в Москві Народньою Армією".

Далі пише Болдвин, що армія ґен. Міґайловича вела „добру боротьбу" з націстівськими і фашистськими наїздниками від самого початку, та що четники це патріоти. Та армія, каже він, готується тепер відіграти поважнішу ролю, коли Аліянти отворять в Европі „другий фронт", який може бути отворений і з Юґославії.

Новини про боротьбу „партизанів", пише Болдвин, що оперують головно в Боснії, „пускають непрямим шляхом з Юґославії, а прямо з Москви".

Далі пише Болдвин, що спочатку вважали, що ті „партизани" складаються з ріжної „голоти, але тепер уже можна спевністю ствердити, що деякі з тих банд, що складались з „бандитів" і „авантурників", вбивали і грабили та час від часу бились з четніками ґен. Міґайловича. Також виявилось, що „деякі з тих банд діставали, посередно чи безпосередно, попертя з Москви та правдоподібно є підпирані з Москви грішми". І коли про четніків можна сказати, що вони бються за Сербію, то за партизанів, можна сказати, що вони бються частинно за край, частинно за свої інтереси, а частинно за Росію.

Так пише Болдвин і нагадує, що Росія зголосить свої інтереси до Юґославії по війні. Тому саме попирає тепер внутрішню боротьбу в Юґославії. Отже попирає „партизанів" для свого інтересу, хоч це є з великою шкодою для справи визволення самої Юґославії й для справи боротьби Обєднаних Держав з Державами Осі, каже Болдвин.

Ось і все. Чи не ясно сказане — Болдвином?

РАДО ВСТУПАЮТЬ У РЯДИ БОРЦІВ

„Годзон Дейлі Стар" з 23. листопаду приносить великий опис з торжества посвячення „Сервис Флеґ" в укр. церкві св. Михаїла, якого доконав о. Профета. З цеї дуже малої парохії є вже 45 хлопців у війську. З одної хати гром. М. Гриба пішло трьох хлопців, а незабаром відійде четвертий син. Говорило багато бесідників, а між ними конґресмен Луіс К. Ракефелер.